

UPA 2019/132

Ulloq 15-05-2019

Múte Bourup Egede

Inuussutissalerinermut aamma uumasut nakorsaqaqarnerannut tunngasunut suliassaqaqarfiup tamakkiisumik tiguneqarnissaat pillugu nassuiaasioqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pineqartut tiguneqarnerisigut inatsisilerinikkut allaffissornikkullu aallaavissat sukumiinerusut, taamatullu aamma pilersitsinermut ingerlatsinermullu aningaasatigut kingunerisassat nassuiaammi allaaserineqassapput. Suliassaqaqarfiup ulluinnarni ingerlanneqarsinnaaneranut, sulisussarsiniartarnejq ilanngullugu, periarfissat nassuiaammi nalilersorneqassapputtaaq. Nassuiaat Inatsisartunut UPA2020-mi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ukiut qulit matuma siorna Namminersulerpugut taamaalilluta nunatta namminiilivikkiartuaarnissaanut danskit peqatigalugit suleqatigiinnissaq tunngavilerneqarluni. Ukiut qulit amerlannginnerarneqarsinnaagaluit ullumikkut immitsinnut aperisariaqarpugut: Namminersulernitsinniit ullumikkut sumut killippugut? Nammineernulernissatsinnut Namminersorneq pillugu inatsimmi periarfissagut atorluarpugut? Suliassaqaqarfiit nammineq aquligassagut piareersarfigaagut? Nammineernerulernissatsinnullu ataatsimoorfissarsiorpugut?

Inuit Ataqatigiit isumaqarput Namminersornermi periarfissatta atorneqarneri siunissamullu imminut napatinnerulernissatsinnut siunnerfilersunngippallaartugut. Piareersarnerusariaqalerpugut ataatsimoorfissarsiornerusariaqalerluta.

Taamak sulinissaq pingaartilluinnarlugu Inuit Ataqatigiit arlaleriarluta siunnersuuteqartarpugut ilaatigut Inatsisartunut ilaasortaattarput Aqqalu B. Egede, Inatsisartut 2015-imi ukiakkut ataatsimiinneranni imm. 113 aqutigalugu qaqitsivoq imaattumik:

Naalakkersuisut oqartussaaffiit nunatsinnut angerlaassassarineqarsinnaasut ilanngussaqaq 1-imi allassimasut Namminersorlutik Oqartussat inatsisaani allassimasuni suliassaqaqarfiit pineqartut pillugit Naalakkersuisut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Nalunaarusiaq, kingusinnerpaamik UPA2018-imi

Inatsisartunut saqqummiunneqartussanngortitassaq, suliassaqarfiit ataasiakkaani tamani tulliuttunik nalunaarsuiffiussapput:

a. Suliassaqarfiup ingerlanneranut ullumikkut Naalagaaffimmut qanoq akeqarpa, Kalaallit Nunaannullu qanoq akeqassava illersorsinnaasumik suliassaqarfik ingerlatissappagu?

b. Suliassat ingerlannissaani piginnaasat suut eqquutsinneqassappat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliassaqarfik ingerlanneqartumik illersorneqarsinnaasumik ingerlatsissaguni?

c. Iluaqutigineqartussat pitsaannequtillu suliassaqarfiit ingerlanneqartut angerlaannerini suut kingunerissavai?

d. Suliassaqarfiit ingerlanneqartut angerlaannissaanni suliassat piffissami sivikitsup iluani, piffissami akunnattup iluani imaluunniit piffissap sivisuup ingerlanerani suliarineqarlutik tulleriissarneqarnissai Naalakkersuisunit ingerlanneqartussaasorivaat?

Suliakkiussaq taanna ukiarmi Naalakkersuisunit Inatsisartunut agguaanneqarpoq.

Nalunaarusiaq suliakkiussamut naapertuutivinnani suliarineqarsimanera

naammagisimaarnanngikkaluaq kalaallisuuani qupp. 4 danskisuaanilu qupp. 3

takuneqarsinnaavoq inuussutissalerinermut aqutsisoqarfiup nunatsinniit tamikkiisumik ingerlanneqalernissaa 1,3 mio.kr.-ereqartoq.

Kingusinnerusukkut siunnersuuteqartup tunngavilersuutaani aamma takuneqarsinnaasut Naalakkersuisut naatsorsuisimanerit nalunaarusiami suliarineqarsimasut apeqquserlugit ullumikkumut naapertuukkunnaarneraraat §37 aqqutigalugu akissuteqarsimaneranni kiisalu siunnersuummut akissuteqaataanni takuneqarsinnaavoq.

Ila 2015-imi Inatsisartut Naalakkersuisunut sukumiisumik nalunaarusioqqusinerat qanoruna suliarneqarsimammat taamak Naalakkersuisut akisinnaappat? Suliaq pimoorunneqarsimannngitsutut misinnarpoq. Nunatta siunissami namminiilernissaanut aali tunngavisseeqataasussamik suliaq siunertaqaraluartoq nalunaarusiarlu ukiuni pingasuni utaqqineqareerluni aatsaat agguaanneqartoq soorluuna sukumiinerusumik suliarineqarsimassagaluartoq.

Siunnersuuteqartup Inatsisartunut ilaasortap Aqqalu C. Jerimiassenip qaqitaa tunngaviatigut isumaqatigaarput ataatsimiitsitaliamullu susassaqartumut innersuullutigu. Ataatsimiitsitaliap sulinermini suliassap ilumut nalunaarusiarineqaaqqeqqaartariaqarnersoq nalilersussagaa Inuit Ataqaatigiit inassutigaarput.